

Лариса Петрівна Грузська – директор Житомирського обласного краєзнавчого музею;

Віктор Петрович Коцур – ректор Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди, доктор історичних наук, професор, академік НАПН України;

Микола Гаврилович Махінчук – заслужений журналіст України;

Валентина Іванівна Сікорська – ветеран краєзнавчого руху на Київщині.

Борис Войцехівський: *«Михайло Сікорський казав, що справжнім патріотом є той, хто добросовісно робить свою справу на користь рідному народові. Започаткування премії імені Героя України Михайла Івановича Сікорського – це подія в патріотичному середовищі. Вона сприятиме подальшому розвою краєзнавчої роботи, музейництва та духовному відродженню української нації».*

Валентина Сікорська: *«Я не люблю звеличання, тож така довіра до мене абсолютно незвичайна і приємна. Я пишаюся тим, що була поруч з Михайлом Івановичем і це помітили. Вважаю, що така премія дуже потрібна всім, хто хоче брати приклад з Сікорського».*

Микола Махінчук: *«Це знакова подія, адже Михайло Іванович заслужив такої відзнаки. На перших «Сікорських читаннях» минулого року було ухвалено рішення якомога ширше вшанувати його пам'ять, адже це потрібно новим поколінням, які будуть продовжувати справу Михайла Сікорського. Щоб кожен хоча б трошки доріс до нього і духовно, і морально, щоб своїми добрими справами примножив те, що робив Михайло Іванович Сікорський».*

Лариса Грузська: *«Для України, її гуманітарного загалу, щоб утвердити справжні цінності, непересічним буде значення цієї премії. Михайло Іванович Сікорський ще за життя був легендою. У нас із ним багато спільного, адже я виховувалася на його здобутках. Краєзнавці, музейники завжди будуть намагатися досягти вершин, щоб здобути звання лауреата премії імені Героя України М. І. Сікорського».*

Віктор Коцур: *«Переяславська осінь знову щедро відкрила дорогу для нових культурологічних, освітніх, наукових заходів. Серед них «Сікорські читання» — другий історико-культурологічний форум. Хочу подякувати Національній спілці краєзнавців України за підтримку наших ініціатив, адже вшановуючи сьогодні Михайла Сікорського, ми прокладаємо шлях до майбутнього розвитку нашої культури. Я пишаюся тим, що є одним із перших лауреатів премії ім. М. І. Сікорського, оскільки ще зі студентських років любив свій рідний край і прагнув відобразити ті чи ті сторінки його історії».*

Нові лауреати премії ім. Дмитра Яворницького

У руслі історичної науки та краєзнавства великим «козацьким материком» протягом 1880-1930 років була діяльність Д. І. Яворницького. Він зробив справді вагомий внесок у становлення історичного краєзнавства. Золотою сторінкою української регіональної історії називають його подвижницьке і найвищою мірою комплексне – географічно-топографічне, історико-археологічне, фольклористично-етнографічне – дослідження території і пам'яток запорозького козацтва. Дмитро Іванович Яворницький був членом Українського комітету краєзнавства – організації, від

якої веде свій родовід Національна спілка краєзнавців України.

Дослідники рідного краю початку 1990-х прагнули повернути широкому загалу краші здобутки попередників. Вони прагнули бути гідними спадкоємцями невтормних подвижників, серед яких чільне місце належало Дмитру Івановичу Яворницькому. 1991 року рішенням правління Всеукраїнської спілки краєзнавців, яку очолював Герой України, академік НАН України Петро Тимофійович Тронько, було засновано першу в Україні краєзнавчу премію – імені

Дмитра Яворницького, яка сьогодні є найвищою нагородою Національної спілки краєзнавців України.

Всеукраїнська премія імені Дмитра Яворницького Національної спілки краєзнавців України щороку присуджується окремим краєзнавцям, колективам краєзнавців або краєзнавчим організаціям і установам за вагомий внесок у справу вивчення, дослідження і популяризації історико-культурних і природних багатств рідного краю.

Положення про премію передбачає, зокрема, що кандидатури на здобуття премії мають право висувати не лише правління регіональних організацій НСКУ, але й наукові установи, навчальні заклади, музеї, архіви, бібліотеки, громадські об'єднання, редакції засобів масової інформації, у яких діють осередки Спілки. Попередньо вивчаються краєзнавчі монографії, нариси, описи, путівники, довідники, окремі публікації, цикли статей, сценарії кінофільмів, теле- і радіопередач тощо, науково-пізнавальний та суспільний рівень яких заслуговує на всеукраїнське визнання.

Президія правління НСКУ розглянула 21 пропозицію про нагородження, що надійшли від організацій та осередків Спілки 2013 року та визначила п'ять лауреатів. Ними стали: **Віктор Петрович Андрущенко** – ректор Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова, доктор філософських наук, професор, академік НАПН України, член-кореспондент НАН України; **Віль Савбанович Бакіров** – ректор Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна, доктор соціологічних наук, професор, академік НАН України; **Микола Іванович Бушин** – завідувач кафедри історії України Черкаського державного технологічного університету, доктор історичних наук, професор; **Михайло Юрійович Косило** – голова правління Івано-Франківської обласної організації Національної спілки краєзнавців України, директор Івано-Франківського обласного державного центру туризму і краєзнавства учнівської молоді МОН України; **Ганна Кирилівна Швидько** – професор кафедри історії та політичної теорії Національного гірничого університету.

Урочисте вручення премії відбулося 22 листопада в гуманітарному корпусі Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова, під час пленуму Правління Національної спілки краєзнавців України. Вів урочисте засідання голова НСКУ Олександр Петрович Реєнт.

У заході взяли участь представники державних і громадських установ, відомі діячі науки і культури. Відбулася презентація біографічного покажчика лауреатів Премії ім. Д. Яворницького 1991-2012 років «Материк краєзнавства», який було видано з нагоди урочистої події.

Також на пленумі розглянули питання про відзначення Національною спілкою краєзнавців України 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка. Доповідав про це голова НСКУ О.П. Реєнт. Він розповів про комплекс заходів, які планується провести Спілкою з нагоди ювілею Великого Кобзаря наступного року.

Доповнили Олександра Петровича у своїх виступах член правління НСКУ, директор Інституту інноваційних технологій і змісту освіти МОН України, член-кореспондент НАПН України Олександр Андрійович Удод, а також голови правлень обласних організацій НСКУ – Черкаської – Василь Миколайович Мельниченко, Київської міської – Олександр Петрович Гончаров, Вінницької – Сергій Дмитрович Гальчак, Донецької – Валерій Іванович Романько.

За результатами обговорення Шевченківської тематики пленум правління ухвалив низку важливих рішень. Зокрема, у вересні 2014 року Спілка проводить XIII Всеукраїнську наукову історико-краєзнавчу конференцію, присвячену 200-річчю від дня народження Тараса Шевченка. Краєзнавчий форум планується провести у Шевченківському національному заповіднику у м. Каневі, в ньому візьмуть участь представники всіх регіональних організацій Спілки, науковці, музейники, архівісти та представники громадських організацій. Також завершується перший етап роботи над ілюстрованою публіцистично-документальною книгою «Краєзнавча Шевченкіана України» та виданням про цінні раритети із колекції Музею «Кобзаря» Т.Г. Шевченка у Черкасах, яке Спілка готує спільно із Музеєм.

Видатний історик Дмитро Яворницький вважав краєзнавство найнаближенішою до простого люду галуззю історичної науки, тому приділяв йому значну увагу. Дослідники, які у наш час удостоєні почесного звання «Лауреат премії імені Дмитра Яворницького» творять міцний фундамент сучасного краєзнавства і фіксують у своїх працях історичну пам'ять українського народу.

Євген Букет